EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 30.5.2012
COM(2012) 323 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Poola 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Poola lähenemisprogrammi (2012–2015) kohta

{SWD(2012) 323 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Poola 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Poola lähenemisprogrammi (2012–2015) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[2],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[3],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta;[4] mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 COM(2012) 323 final.
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Nõukogu 26. aprilli 2012. aasta otsus 2012/238/EL.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Poola 2011. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Poola ajakohastatud lähenemisprogrammi (2011–2014) kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020" tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust. 14. veebruaril 2012 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[5] milles ei nimetatud Poolat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise, eelarve konsolideerimise ja majanduskasvu edendamise prioriteedid. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) Euroopa Ülemkogu kutsus laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike 2. märtsil 2012 üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammi ja riiklikusse reformikavasse.

(7) Poola esitas 25. aprillil 2012 oma lähenemisprogrammi ajavahemikuks 2012–2015 ja 27. aprillil 2012 oma riikliku reformikava 2012. aastaks. Selleks et võtta arvesse kõnealuse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Tuginedes nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasele 2012. aastal lähenemisprogrammi hindamisele, on nõukogu seisukohal, et programmi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik ja kooskõlas komisjoni 2012. aasta kevadprognoosiga. Programmis kirjeldatud eelarvestrateegia eesmärk on korrigeerida ülemäärane puudujääk 2012. aastaks ja saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärk 2015. aastaks. Programmis kinnitatakse keskpika perioodi eesmärki (puudujääk 1 % SKPst), mis vastab asjakohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Puudujäägi kavandatav korrigeerimine on kooskõlas nõukogu määratud tähtajaga ja kavandatav eelarve kohandamine vastab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitusele. Vastavalt (ümberarvutatud) struktuurilisele eelarvetasakaalule[6] on kavandatavad iga-aastased edusammud keskpika perioodi eesmärgi suunas suuremad kui 0,5 % SKPst (struktuuriliselt). Valitsemissektori kulude kasvumäär, arvestades kaalutlusõiguse raames võetud tulumeetmeid, on tervel programmiperioodil kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti võrdlusalusega, kuid komisjoni 2012. aasta kevadprognoosi kohaselt 2013. aastal pisut ületab kulueesmärki. Keskpika perioodi eesmärgi suunas piisavate edusammude tegemiseks võib olla vaja täiendavaid jõupingutusi, kuna põhiliselt tuginetakse avaliku sektori investeeringukulude märkimisväärsetele kärbetele ja seda ei toetata piisavalt programmi lõpuaastatel võetavate üksikasjalike meetmetega. Valitsemissektori võlg jääb Poolas terve programmiperioodi jooksul prognoositavalt allapoole 60 % SKPst. Poola ametiasutused prognoosivad, et see väheneb järk-järgult

---

5 COM(2012) 68 final.

6 Tsükliliselt kohandatud eelarvetasakaal pärast ühekordsete ja ajutiste meetmete arvessevõtmist, arvutatuna komisjoni talituste poolt ümber programmis esitatud teabe alusel ja ühiselt kokkulepitud metoodikat kasutades.

56,3 %-lt SKPst 2011. aastal 49,7 %-le SKPst 2015. aastal, samas kui komisjon, arvestades võimalikke ohte konsolideerimiskavadele, prognoosib aeglasemat paranemist.

(9) Poola valitsus ei ole veel võtnud meetmeid püsivate kulueeskirjade rakendamiseks 2013. aastaks. Püsivate kulueeskirjade koostamise töö on veel ettevalmistamisel ja üksikasju ei ole siiani veel avaldatud. Edusamme ei ole tehtud ka rahvamajanduse arvepidamise süsteemi klassifikatsiooni vastavusseviimisel Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemiga (ESA95 standarditega) ega eelarvemenetluses eri valitsustasandite vahelise kooskõlastamise parandamisel.

(10) Noorte tööpuudus ületab ELi keskmist ja tuleneb suuresti omandatud oskuste tööturu nõudlusele mittevastavusest ning praktikakohtade ja töökohal õppimise võimaluste halvast kättesaadavusest. Noorte tööturule sisenemise hõlbustamiseks kavandatakse meetmeid. Tööturu killustatuse ja töötajate vaesuse (mis on üks suuremaid ELis) üheks põhjuseks näib olevat tööseadusega reguleerimata füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja tsiviilõiguslike lepingute osaline kuritarvitamine. Lisaks tuleks läbi vaadata madalapalgaliste töötajate tööga seotud soodustustega toetamise ulatus ja piisavus.

(11) 2011. aasta teises pooles alustas Poola ambitsioonika kõrgharidusreformi elluviimist. Selle eesmärk on tugevdada ülikoolide ja ettevõtjate sidemeid ning lahendada omandatud oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse probleemi. Reformi eesmärk on muuta õppeprogrammid paindlikumaks ja vastavamaks tööturu muutuvatele vajadustele. Reformiga edendatakse tegutsemist ka füüsilisest isikust ettevõtjana. Sellest hoolimata on endiselt vaja parandada õpetamist käsitleva sätte asjakohasust ja kvaliteeti, keskendudes eelkõige kolmanda taseme eraõppeasutustele.

(12) Naiste osalemist tööturul tuleb suurendada, parandades lastehoiusüsteemi. Poola koolieelses hariduses osalemise määr on praegu madalaim Euroopas. Selle põhjuseks on kohtade, sobiva taristu ja kvalifitseeritud töötajate puudus. Valitsuse avaldust, et riik leiab lisavahendeid koolieelsete haridusasutuste (3–5 aastastele lastele) loomiseks, ei toeta 2012. aasta eelarveseadus, milles haridustoetusi vähendati. Selle tulemusel on mõni omavalitsus koole ja lasteaedu sulgenud.

(13) Tegelemaks eakamate töötajate vähese osalemisega tööturul on Poola käivitanud üldise pensionireformi. Alates 2013. aastast hakatakse ametlikku pensioniiga järk-järgult tõstma 67-le aastale: meeste puhul 2020. aastaks ja naiste puhul 2040. aastaks. Poola on jätkanud jõupingutusi jõu-, korrakaitse- ja päästestruktuuride töötajate soodsate pensionitingimuste piiramiseks. 2011. aastal tegi Poola mõningaid muudatusi põllumajandustootjate sotsiaalkindlustusfondi (KRUS). Reform on aga ajutine ja tööturu seisukohast ebapiisav. Kaevuritel on endiselt eripensionisüsteem.

(14) Teaduskeskkonna parandamise hiljutiste reformide eesmärk on keskenduda parimaid tulemusi saavutanud asutuste spetsiifilisi vajadusi arvessevõtvale rahastamisele. 2011. aasta augustis vastu võetud riiklik teaduskava on oluline samm selles suunas. Sellest hoolimata ei ole endiselt selge, kuidas kava prioriteedid on omavahel seotud ning kuidas neid edendatakse innovatsiooni- ja tööstuspoliitikas.

(15) Kutseteenuste pakkumise põhjendamatud piirangud on suureks takistuseks edasisele majanduskasvule, eelkõige ehitus-, transpordi- ja tervishoiusektoris. Valitsus on

avaldanud kava vähendada kutseteenuste regulatsiooni 50 %, seda seoses nii haridusnõuete kui ka litsentseerimisega. Hiljutistest jõupingutustest hoolimata on ettevõtjate halduskoormus endiselt suur ning avalik haldus on endiselt ebatõhus. Peamised murevaldkonnad on kõrged eeskirjade täitmise kulud, keerukas ja ebastabiilne maksuõigustik, lepingute nõrk täitmine, pikad ja koormavad litsentseerimis- ja loaandmismenetlused ning kinnisvara registreerimise ja maakasutuse planeerimisega seotud õigusaktid. Kohtumenetlused ja muud õigusmeetmed on aeganõudvad ning pooleliolevate kohtuasjade arv on suhteliselt kõrge.

(16) Energiasektori kasvu ja konkurentsi takistab ELi õigusaktide rakendamise venimine, eelkõige teise ja kolmanda energiapaketi ning ELi taastuvenergia direktiivi puhul, nagu ka pooleliolevad rikkumismenetlused. Kui maantee- ja kiirteevõrgustikku arendatakse ulatuslikult ELi vahendite toel, siis taristu väga halba olukorda arvestades on raudteevõrgustiku investeeringuvajadus veelgi pakilisem. Poola ei kasuta selleks otstarbeks kättesaadavaid Ühtekuuluvusfondi vahendeid täielikult. Endiselt on takistatud raudteeturu tõhus toimimine.

(17) Poola on võtnud laiendatud euroala pakti raames mitmeid kohustusi. Kõnealused kohustused ja 2011. aastal võetud kohustuste täitmine on seotud tööhõive edendamise, konkurentsivõime parandamise, riigi rahanduse jätkusuutlikkuse suurendamise ja finantsstabiilsuse tugevdamisega. Komisjon on hinnanud laiendatud euroala pakti raames võetud kohustuste täitmist. Soovitustes on arvesse võetud kõnealuse hindamise tulemusi.

(18) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Poola majanduspoliitikat. Hinnati lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust fiskaal- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool 1.–6. soovituses.

(19) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud 2012. aasta lähenemisprogrammi ning nõukogu arvamus[7] kajastub eelkõige punktis 1 esitatud soovituses,

SOOVITAB Poolal võtta ajavahemikus 2012-2013 järgmisi meetmeid:

1. Tagada kavandatud edusammud ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise suunas. Täita sel eesmärgil täielikult 2012. aasta eelarvet ja saavutada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud nõukogu soovitustes täpsustatud struktuurne kohandus. Seejärel täpsustada meetmeid, mis on vajalikud 2013. aasta ja sellele järgnevate aastate eelarvestrateegia kavakohase rakendamise tagamiseks, kindlustades asjakohase struktuurilise kohanduse piisavate edusammude tegemiseks keskpika perioodi eesmärgi suunas, täites sealhulgas kulueesmärki. Minimeerida majanduskasvu elavdavate kulutuste kärpeid tulevikus ja parandada maksukuulekust.

[7] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

2. Kiirendada finantsraamistiku reformi õigusaktide jõustamise abil, et kehtestada 2013. aastaks püsivad kulueeskirjad. Kõnealused eeskirjad peaksid olema kooskõlas Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemiga. Võtta meetmeid, et tõhustada kooskõlastusmehhanisme valitsemissektori kõikidel tasanditel keskpika perioodi ja iga-aastastes eelarveprotsessides.

3. Noorte tööpuuduse vähendamiseks suurendada praktikakohtade ja töökohal õppimise võimaluste kättesaadavust, parandada kutseõppe kvaliteeti ja võtta vastu kavandatud elukestva õppe strateegia. Viia haridusväljundid tööturu vajadustega paremini vastavusse ja parandada õpetamise kvaliteeti. Selleks et võidelda tööturu killustatuse ja töötajate vaesuse vastu, piirata tsiviilõiguslike lepingute ülemäärast kasutamist ja pikendada alaliste lepingute katseaega.

4. Suurendada jõupingutusi, et elavdada naiste tööturul osalemist ning suurendada laste nii varases lastehoius kui ka koolieelses hariduses osalemist, tagades stabiilse rahastamise ja investeeringud avaliku sektori taristusse, kvalifitseeritud töötajate ettevalmistamise ja taskukohase juurdepääsu. Võidelda ennetähtaegselt pensionilemineku väljakujunenud tavaga, et tõsta tööturult väljumise iga. Kaotada järk-järgult kaevurite eripensionisüsteem, et integreerida nad täielikult üldsüsteemi. Võtta ambitsioonikamaid alalisi meetmeid põllumajandustootjate sotsiaalkindlustusfondi (KRUS) reformimiseks, et võtta paremini arvesse üksikisikute sissetulekuid.

5. Võtta täiendavaid meetmeid innovatsioonisõbraliku ettevõtluskeskkonna tagamiseks, tagades teaduse, innovatsiooni ja tööstuse parema seostatuse ning leppides kokku ühistes prioriteetsetes valdkondades ja vahendites, millega toetatakse tervet innovatsioonitsüklit. Parandada juurdepääsu teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamisele, kasutades tagatisi ja sildfinantseerimist.

6. Suurendada jõupingutusi energiatootmise võimsusesse ja tõhususse investeerimise stiimulite parandamiseks, kiirendada piiriüleste elektrivõrguühenduste arendamist ja tugevdada konkurentsi gaasisektoris, kaotades reguleeritud hinnad ja luues gaasiga kauplemise platvormi. Tugevdada raudteeturgu reguleeriva asutuse rolli ja vahendeid ning tagada raudtee valdkonna investeerimisprojektide tõhus ja kiire rakendamine. Vähendada kutseteenuste piiranguid ning lihtsustada lepingute jõustamist ja ehituslubade nõudeid.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja